

ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ АНАЛІЗУ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Шевцова С.В., Бахаровська Т.О.

Для оцінки результатів фінансово-економічної діяльності підприємства використовується система показників, які характеризують різні напрями фінансово-економічної діяльності, зокрема:

- результати фінансово-економічної діяльності підприємства;
- наявність і розміщення капіталу, ефективність та інтенсивність його використання;
- оптимальність структури активів підприємства і рівень виробничого ризику;
- платоспроможність та інвестиційну привабливість підприємства;

• ризик банкрутства;
запас фінансової стабільності (розрахунок зони безбитковості).

Розглянемо основні показники ліквідності:

1. *Загальний коефіцієнт ліквідності* дає загальну оцінку платоспроможності підприємства. Він виявляє, скільки гривень поточних активів підприємства припадає на одну гривню поточних зобов'язань. Визнано, що поточні активи мають вдвічі перевищувати короткострокові зобов'язання.

2. *Коефіцієнт швидкої ліквідності* аналогічний коефіцієнту покриття, проте при його визначенні враховуються не всі поточні активи: з розрахунку виключається найменш ліквідна частина активів — виробничі запаси. Матеріальні запаси виключаються не тільки через свою меншу ліквідність, а переважно тому, що грошові кошти, одержані у випадку вимушеної реалізації виробничих запасів, можуть бути істотно нижчими за витрати на їх закупівлю. «Розумним» коефіцієнтом швидкої ліквідності є співвідношення 1:1.

3. *Коефіцієнт абсолютної ліквідності* показує, яка частина короткострокових позикових зобов'язань може бути за необхідності погашена негайно. Теоретично прийнятним значенням коефіцієнта абсолютної ліквідності є співвідношення 0,2:1.

4. *Показник маневреності власних оборотних коштів.*

Він визначається як відношення грошових коштів до цього капіталу. Для підприємства, яке нормально функціонує, цей показник змінюється від нуля до одиниці.

Фінансова стабільність підприємства є однією з найважливіших характеристик результатів фінансово-економічної діяльності підприємства.

Основні показники фінансової стабільності:

1. *Коефіцієнт концентрації власного капіталу*: Власний капітал (підсумок розділу I пасиву балансу) / Всього господарських засобів (валюта балансу). Цей коефіцієнт характеризує частку власників підприємства в загальній сумі коштів, авансованих у його діяльність. Чим вищий цей показник, тим підприємство більш фінансово стійке, стабільне і незалежне від зовнішніх кредиторів.

2. *Коефіцієнт фінансової залежності*: Валюта балансу/Власний капітал (підсумок розділу I пасиву балансу). Цей коефіцієнт є оберненим до коефіцієнта концентрації власного капіталу, значення його завжди більше за 1.

3. *Коефіцієнт маневреності власного капіталу*: Власні кошти (розділ II активу балансу)/Власний капітал (підсумок розділу I пасиву балансу). Цей коефіцієнт показує, яка частка власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності, тобто вкладена в оборотні кошти, а яка капіталізована. Норматив цього показника становить (0,4-0,6).

4. *Коефіцієнт чистої виручки* розраховують відношенням суми чистого прибутку і амортизаційних відрахувань до виручки від реалізації продукції і послуг.

5. *Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів*: [Залучений капітал (підсумок розділу III пасиву балансу) + Короткострокові кредити банків (розділ IV пасиву балансу)]/Власний капітал (підсумок розділу I пасиву балансу). Цей коефіцієнт є найзагальнішою оцінкою результатів фінансово-економічної діяльності підприємства. Зростання цього показника свідчить про посилення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів і кредиторів, тобто про певне зниження фінансової стійкості, і навпаки.

Аналізуючи фінансову стабільність підприємства, можна зробити висновок, що власники підприємства завжди прагнуть розумного зростання частки позичених коштів; навпаки, кредитори віддають перевагу підприємствам з високою часткою власного капіталу.